

Prognose for julehandlen 2017

AF ØKONOM KRISTIAN SKRIVER OG CHEFKONSULENT MALTJE MUNKØE

RESUMÉ

Dansk økonomi er i fremgang, og det forventer Dansk Erhverv vil smitte positivt af på årets julehandel. Vi ser fremgang på lønmodtagerbeskæftigelsen, der er steget med 150.000 personer siden 2013 – alene i løbet af de sidste år er lønmodtagerbeskæftigelsen steget med knap 45.000 personer. Det giver alt andet lige større optimisme og købelyst blandt forbrugerne og øger også den disponible indkomst i mange husholdninger, som derfor vil have råd til at bruge flere penge på den forestående højtid.

Dansk Erhverv har lavet den årlige prognose over julehandlen i danske butikker for 2017. Julehandel er det mersalg, som detailhandel oplever i november og december sammenlignet med normale måneder. Vi forventer, at årets julehandel (mersalget i julemånederne) kan fastholde det høje niveau fra 2016 og stige yderligere med ca. 0,3 mia. kr. svarende til en stigning på 2,6 pct. Derved forventer vi, at julehandlen i alt i år lander på 11 mia. kr. Det svarer til, at mersalget i julemånedene er ca. 4.100 kr. per husstand sammenlignet med resten af året.

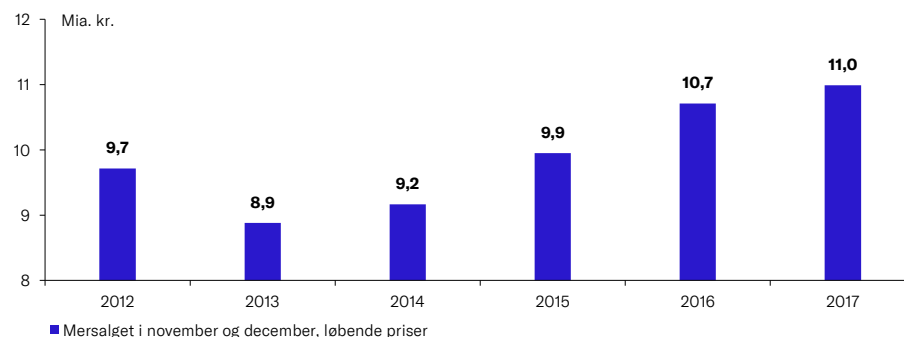
Vi ser, at det er populært blandt danskerne at handle juleindkøb på internettet. Det kan være julegaver, julemaden eller julepynten, der bliver købt på internettet. Dansk Erhverv forventer, at en fjerdedel af julehandlen i 2017 vil foregå på internettet, hvilket svarer til 2,7 mia. kr. Det er en stigning sammenlignet med sidste år, hvor 22 pct. af julehandelen foregik på nettet.

Fremgang i den danske økonomi kan skabe grundlag for god julehandel i 2017

Forventer årets julehandel ender på 11 mia. kr.

Figur 1

Mersalget i julen i danske butikker fortsætter på et højt niveau i 2017

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik, FIKS33

Note: Julehandlen i danske butikker er opgjort som mersalget i november og december i løbende priser.

Dansk Erhvervs julehandelsprognose for 2017

Der er tydelige tegn på, at den danske økonomi er i fremgang. Vi ser, at lønmodtagerbeskæftigelsen er steget med 150.000 personer siden 2013 – alene i løbet af de sidste år er lønmodtagerbeskæftigelsen steget med knap 45.000 personer. Det øger den disponible indkomst, og en del af denne stigning vil formentlig blive brugt henover juleperioden. Det tyder derfor på, at julehandlen i år vil kunne ride med på denne positive bølge og vokse med 2-3 pct.

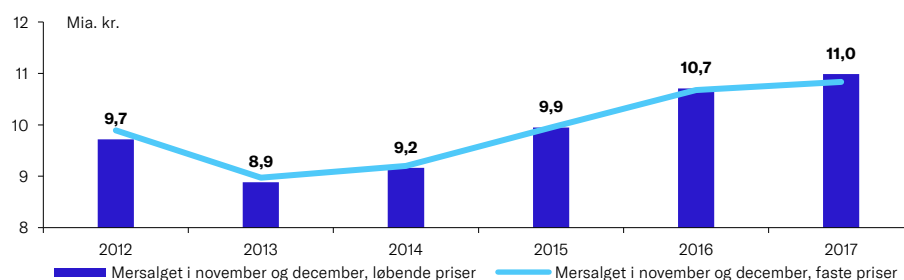
Dansk Erhverv laver en årlig prognose over julehandlen i danske butikker. Vi definerer julehandlen som mersalget i detailhandlen i november og december måned sammenlignet med nogle fiktive måneder, hvor der ikke i større omfang er særlige forhold, der medfører øget salg. Nærmere beskrivelse af metoden fremgår på side 7.

I 2016 var mersalget i julen i danske butikker på 10,7 mia. kr. i løbende priser. Det var en stigning på 0,8 mia. kr. sammenlignet med 2015, hvilket svarer til en stigning på 7,6 pct. Dermed var mersalget i julen i 2016 på et meget højt niveau. Dansk Erhverv forventer, at mersalget i danske butikker i julen i år vil fastholde og yderligere udbygge dette i forvejen høje niveau. Konkret forventer vi en julehandel på 11 mia. kr. i løbende priser, hvilket dermed er en fortsættelse af den flotte fremgang, vi så sidste år. Det svarer til, at hver husstand i Danmark handler for ca. 4.100 kr. i julemåneder sammenlignet med resten af året.

Dansk Erhverv forventer, at mersalget i julen bliver 11 mia. kr. i år.

Figur 2

Mersalget i julen i danske butikker fortsætter på et højt niveau i 2017

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik, FIKS33

Note: 2017 er prognose. Julehandlen er opgjort i løbende priser i danske butikker. Faste priser er deflateret med forbrugerprisindekset. Stigningen i forbrugerpriserne for 2017 er også prognose. Metode fremgår af side 7.

Vi ser en tendens til, at en større del af mersalget i forbindelse med julen falder i november. I 2012 stod december for 80 pct. af mersalget i forbindelse med julen. Det samme er faldet til 71 pct. i 2016 (ikke vist grafisk). Det kan blandt andet skyldes, at Black Friday, der er en stor shoppedag i november med mange rabatter, efterhånden er blevet populært i Danmark. Det kan medvirke til, at startskuddet til julehandlen allerede kommer i november.

Tendens til stigende julehandel i november.

e-julehandel for 2,7 mia. kr. i 2017

Det er populært blandt danskerne, at handle ind til jul på internettet. Det kan være julegaver, julemaden eller julepynten, der bliver købt på internettet. Dansk Erhverv forventer, at en fjerdedel af julehandlen i 2017 vil foregå på internettet, hvilket svarer til 2,7 mia. kr.

Vores forventninger er dannet på baggrund af en befolkningsundersøgelse, hvor respondenterne har angivet, hvor stort et beløb de forventer at handle til jul for, samt hvor stor en andel heraf de regner med, vil blive købt som nethandel.

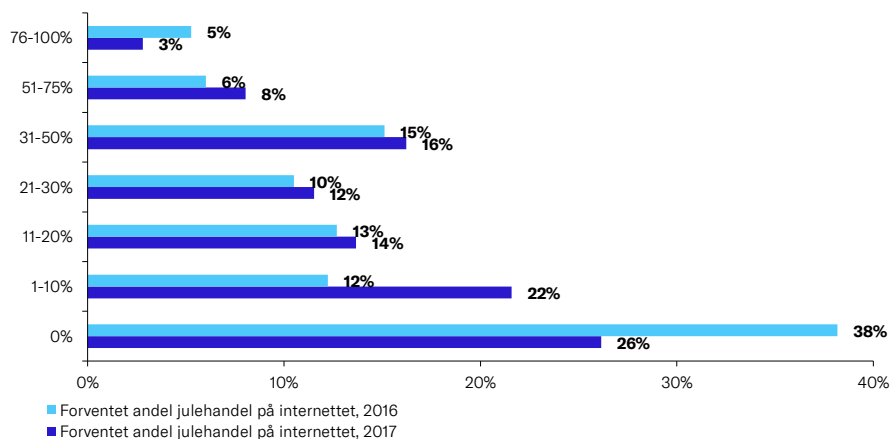
Sammenlignet med sidste år, hvor vi lavede en tilsvarende befolkningsundersøgelse, er det en stigning på 3 pct.-point. Det er altså en betydelig stigning i e-julehandlen til i år.

Når vi sammenligner med sidste år, kan vi også se, at der er flere, der i år forventer at foretage juleindkøb på internettet. Sidste år forventede 38 pct. af de respondenter, der julehandler, at de slet ikke ville foretage julehandel på internettet. Til sammenligning er denne andel faldet til 26 pct. *jf. figur 3.*

Stigning i e-julehandel på 3 pct.-point sammenlignet med sidste år.

Figur 3

Fordeling af forventet andel julehandel på internettet

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, oktober 2017. n=746. Norstat for Dansk Erhverv, oktober 2016. n=958. Kun personer der julehandler i hhv. 2016 og 2017 er medtaget.

Note: Se side 7 for en nærmere beskrivelse af datagrundlagt og beregninger.

Julehandel fordelt på delbrancher

Det er nok ikke den store overraskelse, at en stor del af julehandlen foregår i supermarkeder og varehuse, hvor mersalget i november og december sidste år var 3,7 mia. kr. Det afspejler givetvis, at mange forbrugere ikke mindst køber flere eller dyrere mad og drikkevarer, kager, marcipan og konfekt, pynt, julekalendere og andre julerelaterede varer, herunder både til eget forbrug og som gaver. Mange skruer også generelt op for deres forbrug og tillader sig mere selvforkælelse i juleperioden.

Supermarkeder og varehuse mv. oplever mersalg for 3,7 mia. kr. i julen

Der er også en væsentlig del af julehandlen, der foregår i specialbutikker med fødevarer – det kan fx være bagere eller slagere, hvor julehandlen var 0,4 mia. kr. sidste år. Julehandlen af tekstiler og husholdningsudstyr var 2,7 mia. kr. sidste år. Mersalget i specialbutikker med fødevarer udgør i alt omkring en femtedel af den samlede mersalg i november og december. Julegaver fra sportsforretninger, legetøjsbutikker, boghandlere og andre fritidsprodukter er populære julegaver. Det kan ses, at samlet udgjorde julehandlen i 2016 i detailhandel med kultur- og fritidsprodukter 1,1 mia. kr.

En væsentlig del af julehandel foregår på internettet. Ser man på julehandlen i branchen internethandel mv. udgjorde mersalget (julehandlen) i 2016 i alt 1,5 mia. kr. Selvom det er vigtigt at være opmærksom på, at dette ikke giver et komplet billede af julehandlen på nettet (kategorien omfatter virksomheder, hvor e-handelssalg udgør en stor del af den samlede omsætning, men salg i virksomheder, hvor e-handel udgør en mindre del, er ikke indeholdt, ligesom en del af salget i branchen godt kan foregå i fysiske butikker, hvis virksomheden både har fysisk salg og netsalg) giver det et billede af, at e-handel fylder meget, når danskerne julehandler.

Figur 4

Julehandel fordelt på delbrancher, 2016

	Julehandel, mia. kr.
Supermarkeder og varehuse mv.	3,7
Specialbutikker med fødevarer	0,4
Detailhandel med forbrugerelektronik	0,3
Detailhandel med tekstiler og husholdningsudstyr mv.	2,7
Detailhandel med kultur- og fritidsprodukter	1,1
Detailhandel med beklædning og fodtøj	1,1
Internethandel, postordre mv.*	1,5
I alt	10,7

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik, FIKS33.

Note: Julehandlen er opgjort i løbende priser i danske butikker. Metode fremgår af side 7. *Kategorien "Internethandel, postordre mv." omfatter virksomheder, hvor e-handelssalg udgør en stor del af den samlede omsætning. Men virksomheder, hvor e-handel udgør en mindre del, er ikke indeholdt. Ligesom en del af salget i branchen kan foregå i fysiske butikker, hvis en virksomhed har en mindre del fysisk salg.

Hvilke brancher har meget julehandel?

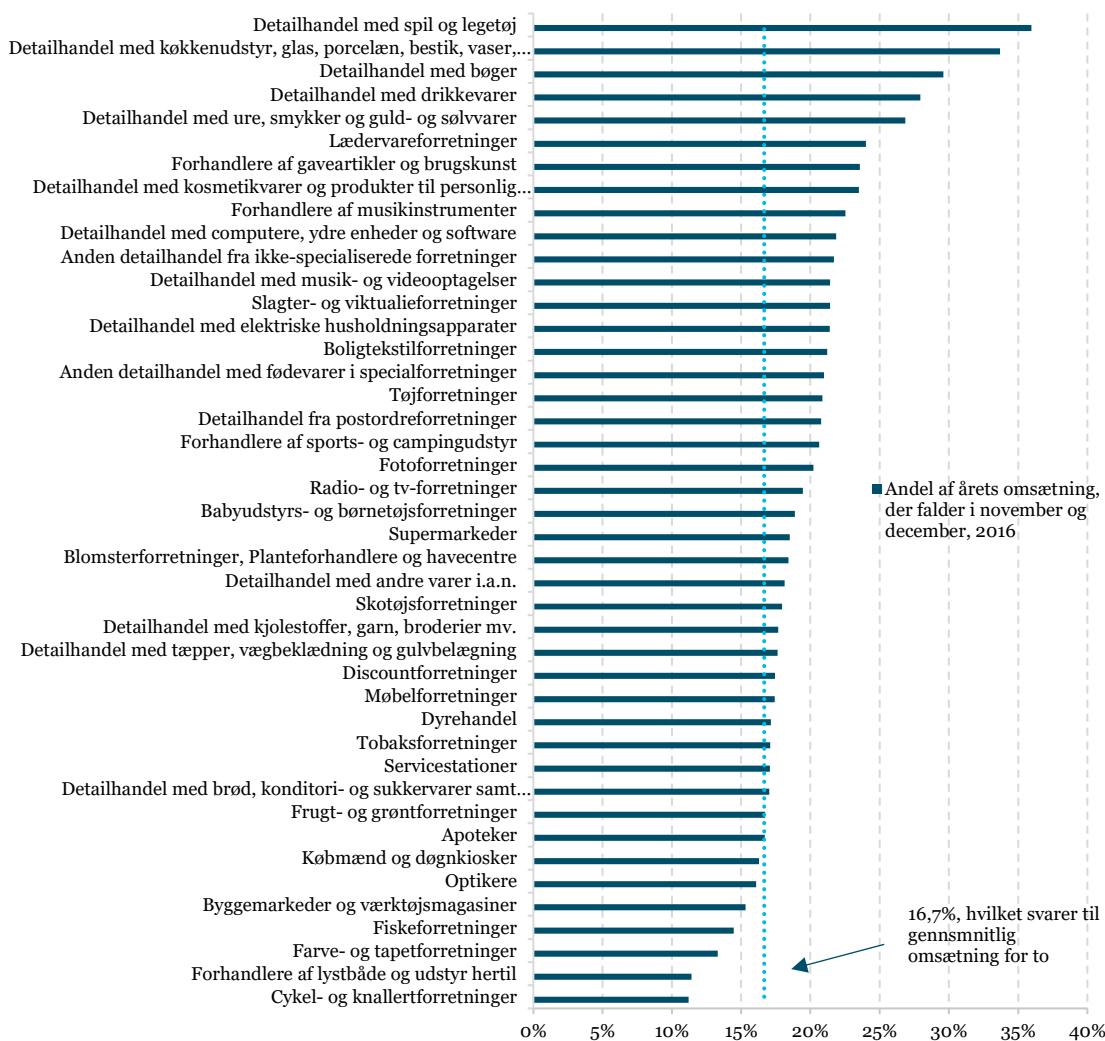
Med den betydelige julehandel i november og december måneder er det åbenlyst, at en stor del af årets salg for mange dele af detailhandlen ligger i disse måneder. Men der er stor forskel på tværs af underbrancher i detailhandlen, hvor meget julehandlen betyder.

Særligt i spil og legetøjsforretninger er omsætningen i november og december af meget stor betydning og tegnede sig for 36 pct. af den årlige omsætning i 2016. Hvis omsætningen havde ligget på gennemsnittet for hele året, ville det til sammenligning blot have været 16,7 pct. (2/12). Det samme er tilfældet for butikker med køkkenudstyr, porcelæn mv., hvor november og december måneder udgør 33,7 pct. af den samlede omsætning. I den nedenstående figur vises, hvor stor en andel af årets salg, der ligger i november og december.

For spil og legetøjsforretninger betyder omsætningen i november og december meget.

Figur 5

Andel af årets omsætning, der i 2016 faldt i november og december – høj indikerer julehandel er af stor betydning

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik, DETA11

Men det er dog ikke alle underbrancher i detailhandlen, hvor november og december måneder ikke er af så stor betydning. Eksempelvis er november og december ikke specielt væsentlige måneder for cykel- og knallertforretninger. Det samme er tilfældet for forhandlere af lystbåde samt farve- og tapetforretninger, hvor omsætningen i november og december måneder er lavere end gennemsnittet i løbet af året. Det er heller ikke, hvad vi

Cykel- og knallertforretninger oplever mindre salg i november og december.

typisk forbinder med gaver under juletræet.

Metode: Opgørelse af julehandel

I november og december i 2016 blev der solgt for 71 mia. kr. i detailhandlen i Danmark (ekskl. tankstationer og bilhandel). Det er dog ikke alt dette salg, der kan siges at være julehandel. Eksempelvis er der en lang række udgifter, en husstand vil afholde under alle omstændigheder og ikke har noget med julen at gøre. Eksempelvis vil man under alle omstændigheder skulle købe mad og dagligvarer.

Der findes ikke en endegyldig definition af, hvad julehandel er, og hvordan den er afgrænset fra anden handel. Ideelt set bør julehandel udelukkende udgøres af den meromsætning, der ligger i julemåneden, og som skyldes det ekstra forbrug på især julegaver og andre julevarer samt aktiviteter såsom julefrokoster mv. i forbindelse med julen. Dette er dog i praksis meget vanskeligt at opgøre. Vi kan ikke direkte ud fra data se, hvorvidt en pose kartofler, der kommer i kurven, bruges til en julemiddag eller almindelig hverdagsmad, der ikke har noget med julen at gøre.

Derfor er det nødvendigt at definere mere præcist, hvad julehandel er. Dansk Erhverv opgør julehandlen som mersalget i november og december, relativt til en såkaldt basismåned. Basismåneden er givet ved omsætningen i januar til oktober måned samme år. Dette er anvendt, fordi der ikke i større omfang er bestemte særlige udgifter i denne periode, som giver mersalg i detailhandlen.

Bemærk, at man nogle gange ser andre estimater for julehandlen, der ikke tager udgangspunkt i *mersalget*, men det samlede julerelaterede forbrug eller salg i juleperioden. I Dansk Erhvervs estimat tages der som nævnt blot udgangspunkt i det ekstra salg, detailhandlen oplever i julemåneder. Det giver netop et billede af, hvor meget mere aktivitet der er i detailhandlen i julemånederne.

I tidligere julehandelsprognoser har Dansk Erhverv udelukkende betragtet julehandel i december. Men vi har set en tendens til stigende mersalg i november. Derfor har vi i år medtaget november i julehandelsprognosen.

Dansk Erhverv har til analysen udeladt tankstationer. Det skyldes bl.a., at en betydelig del af omsætningen på tankstationerne udgøres af brændstofsalg, som ikke bør indeholdes i en analyse af den danske detailhandels mersalg i julen.

Metode: Opgørelse af e-julehandlen

Norstat har for Dansk Erhverv stillet to åbne spørgsmål til en repræsentativ stikprøve af den voksne danske befolkning: 1) *"Hvor stort et beløb forventer du at bruge på julehandlen i år (dvs. julegaver og andre udgifter du alene har fordi det er jul, fx mad, konfekt,*

adventskrans, julepynt osv.)? II) "Hvor stor en andel af dette beløb forventer du at bruge på køb over internettet (e-handel)?". Der ses bort fra personer, der ikke vil bruge penge på julehandel i år.

For hver svarperson udregnes det beløb, der forventes brugt på netbaseret julehandel i 2017, dvs. I) gange II). Herefter beregnes summen af de beløb, svarpersonerne samlet forventer at bruge på hhv. julehandel i alt og julehandel via nettet. Ratioen mellem de to udregnede beløb giver 25 pct. i 2017, svarende til en fjerdedel af den samlede julehandel forventes at blive indkøbt over nettet i år. Estimerne skal ses i lyset af en vis stikprøveusikkerhed, men bør give en rimelig indikation af det omtrentlige niveau.

▾ OM DENNE UDGAVE

"Prognose for julehandlen 2017" er 18'ne nummer af Dansk Erhvervs Perspektiv i 2017. Redaktionen er afsluttet den 7. november.

▾ OM DANSK ERHVERVS PERSPEKTIV

Dansk Erhvervs Perspektiv udkommer ca. 25 gange årligt og henvender sig til beslutningstagere og meningsdannere på alle niveauer. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs Perspektiv med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▾ ISSN-NR.: 1904-7894

Dansk Erhvervs Perspektiv indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "Dansk Erhvervs perspektiv: Analyse, økonomi og baggrund (online)"

▾ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

Denne analyse er offentlig tilgængelig via Dansk Erhvervs hjemmeside. Skulle der beklageligvis og trods grundig kvalitetssikring forefindes fejl i analysen, vil disse blive rettet hurtigst muligt og den rettede version lagt på nettet.

▾ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til økonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6033.

Henvendelser angående detailhandel kan ske til markedsdirektør Henrik Hyltoft på hhy@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6217.

▾ REDAKTION

Underdirektør Geert Laier Christensen (ansv.), cheføkonom Steen Bocian, chefkonsulent Malthe Mikkel Munkøe, chefkonsulent Michael Bremerskov Jensen, økonom Kristian Skriver Sørensen, økonom Jonas Spendrup Meyer, direktionssekretær Lotte Holmstrup

▾ NOTER